

МАУП

ПрАТ ВНЗ « МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ »

Придунайська філія

Кафедра економіки та менеджменту .

Затверджую:
Директорка ПрАТ «ВНЗ МАУП»
д.п.н. проф. Тамара ГУМЕННИКОВА
“07” вересня 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту
Протокол № 1 від 07 вересня 2023 р.
Завідувач кафедри
К.е.н., доц.

Лілія БОДЕНЧУК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК8 Політична економія

спеціальності:

073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня:

бакалавр
(шифр і назва спеціальності)

Розробник (-и) си­ла­бу­су нав­ча­ль­ної дис­ци­п­лі­ни:

Бо­ден­чук Лі­лія Бо­рисів­на к.е.н., до­цент­ка ка­фе­дри еко­но­мі­ки та ме­не­дж­мен­ту

Викладач:

Бо­ден­чук Лі­лія Бо­рисів­на к.е.н., до­цент­ка ка­фе­дри еко­но­мі­ки та ме­не­дж­мен­ту

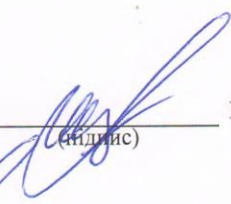
Си­ла­бус роз­гля­ну­то і за­твер­д­же­но на за­сідан­ні ка­фе­дри еко­но­мі­ки та ме­не­дж­мен­ту

Про­то­кол від 07 ве­ре­с­ня 2023 № 1

За­ві­ду­вач ка­фе­дри к.е.н. до­цент Лі­лія БО­ДЕН­ЧУК
(під­пис)

Си­ла­бус по­год­же­но з га­ран­том (керів­ни­ком) освіт­ньої про­гра­ми 073 «Ме­не­дж­мент»

07.09.2023 р.

Керів­ник (га­рант) освіт­ньої про­гра­ми к.е.н. до­ц. Лі­ганен­ко І.В.
(під­пис)

Си­ла­бус пе­ре­ві­ре­но к.е.н. до­ц. Лі­ганен­ко І.В.
(під­пис)

07.09.2023 р.

Про­лон­го­ва­но:

на 20__/20__ н.р. _____ (під­пис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., про­то­кол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (під­пис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., про­то­кол № ____

Загальні відомості

Назва дисципліни	Політична економія
Викладач (-і)	Боденчук Лілія Борисівна
Портфоліо викладача (-ів)	http://izmail.maup.com.ua/
Контактний тел.	+38(067)744 59 57
E-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Графік консультацій: 12.09.2023 р. – 14-00 – 17-00 26.09.2023 р. – 14-00 – 17-00 03.10.2023 р. – 14-00 – 17-00 17.10.2023 р. – 14-00 – 17-00 07.11.2023 р. – 14-00 – 17-00 21.11.2023 р. – 14-00 – 17-00 05.12.2023 р. – 14-00 – 17-00 19.12.2023 р. – 14-00 – 17-00

1. Анотація

Політична економія є дисципліною з якої студенти починають вивчати економічну науку. Практика реформування економіки, здійснення переходу до ринкових зв'язків і відносин, забезпечення інтеграції економіки в систему світового господарства ставлять високі вимоги до економічних знань учасників цього процесу.

Ця дисципліна є базовим курсом для всієї системи вищої освіти, теоретичною основою сукупності знань та умінь, що формують відповідний рівень загального світогляду студента. Вивчення економічної теорії допомагає зрозуміти, як функціонує економічна система, у якій щоденно знаходиться людина, сприяє вибору правильного економічного рішення.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни "Політичної економії" є комплексне вивчення економічних відносин як форми суспільного виробництва, пізнання основ економічного життя суспільства у взаємозв'язку з потребами та інтересами людей, вивчення проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів

досягнення максимальних кінцевих результатів щодо задоволення людських потреб, які невинно зростають.

3. Формат курсу:

очний (*offline*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Таблиця 2

Компетентність	Ступінь сформованості
1	2
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері організації трудових процесів або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції	ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. ФК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. ФК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності. ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

- ПРН – 1 Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ПРН – 12 Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

5. Опис навчальної дисципліни:

Таблиця 3

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
<i>Політична економія</i>	
Курс	1
Семестр	2
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Лекції	34

Практичні та семінарські заняття	18
Самостійна робота	68
Форма семестрового контролю	Екзамен

6. Статус дисципліни:

Обов'язкова дисципліна загальної підготовки (шифр ОК8)

7. Пререквізити:

Загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Знання з політекономії допоможуть у пізнанні основ економічного життя суспільства у взаємозв'язку з інтересами та потребами людей, вивченні проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів щодо задоволення постійно зростаючих людських потреб.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

обладнання–програми та сервіси для перевірки оригінальності текстів (Plagiat, Antiplagiat,).

9. Політика курсу - - Передбачає роботу в команді.

Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ»МАУП).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;
- здійснювати підготовку тез доповідей та брати участь у конференціях, конкурсах наукових праць та ін.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, з обов'язковим посилення на джерела інформації та самостійно перевіряє їх он лайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Політична економія», є сумою балів за виконання семінаських (практичних) завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані під час екзамену.

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

- Клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної самоіронії.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

10. Зміст дисципліни:

Таблиця 4

№ Зм	Назва теми	Кількість годин, з них:			
		Всього	Л.	Пр.	Ср.
ЗМ 1. Загальні засади економічного розвитку суспільства і основи ринку					
1.	Предмет політичної економії	4	1		3
2.	Економічні потреби , економічні інтереси	5	2		3
3.	Процес суспільного виробництва та його фактори	5	2	2	3
4.	Економічні системи суспільства	3	1		2
5.	Відносини власності в економічній системі	4	2		2
6.	Форми організації суспільного виробництва	5	1	2	2
7.	Гроші та грошові системи	4	2		2
ЗМ 2. Ринкова економіка: структура і механізм функціонування					
8.	Ринкове господарство, його структура та функції	3	1		2
9.	Економічний механізм функціонування ринку	4	2		2
10.	Конкуренція і монополія в ринковій економіці	6	2	2	2
11.	Інфраструктура ринку				2
ЗМ 3. Мікроекономіка. Основи підприємництва					
12.	Домогосподарство в системі економ. Кругооб.	2			2
13.	Капітал підприємства. Кругообіг та оборот	4	2		2
14.	Підприємництво і підприємництво	4	2		2
15.	К і наймана праця		-	-	
16.	Витрати виробництва і прибуток	6	2	2	2
17.	Теорія і практика ціноутворення	3	1		2
18.	Акціонерні товариства. Корпоративний капітал	2	-	-	2
19.	Підприємництво в аграрній сфері	6	2	2	2
ЗМ 4. Функціонування національної економіки та економічне зростання					
20.	Національна економіка: моделі , методи, показники	2			2
21.	Економічне зростання. Циклічність економічного розвитку	6	2	2	2
22.	Зайнятість і безробіття	4	2	-	2
23.	Державне регулювання національної економіки	2			2

24.	Фінансова система. Державний бюджет	5	1	2	2
25.	Грошово-кредитна система	6	2	2	2
26.	Інфляція та антиінфляційна політика	2	-		2
27.	Соціальна політика держави	2	-	-	2
ЗМ 5. Теоретичні основи світового господарства					
28.	Глобалізація світогосподарських зв'язків	4	2		2
29.	Міжнародні економічні відносини	4		2	2
30.	Економічні аспекти глобальних проблем тенденції	3	1		2
	Разом за рік	120	34	18	68

11. Система оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Таблиця 5

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	4	4	3	3	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	1	1	1	3	3	1	1
Робота на семінарському занятті	10	2	20	1	10	1	10	3	30	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25		25		25		25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	-		59		50		44		67		44
Максимальна кількість балів:		273									
273:100=2,73.											

До відомості обліку успішності вносяться сумарні результати поточних досягнень (поточного (рубіжного (модульного)) контролю, бали, отримані студентом за усі передбачені, види навчальної діяльності) та підсумкового контролю за формулою:

$$ZO = \frac{РПД + РПК}{K}$$

ZO – загальна оцінка;

РПД - результати поточних досягнень студента

РПК - результати підсумкового контролю

Завдання для самостійної роботи.

Для ефективного засвоєння курсу пропонуються наступні форми самостійної роботи для студентів:

- ознайомлення з основною і додатковою літературою;
- пошук спеціальної літератури, каталогів, статистичної інформації, наукових статей;
- виконання творчого завдання з певної тематики;
- підготовка доповідей і повідомлень для семінарів;
- самостійна підготовка за окремими розділами курсу.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом

У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки.

Самостійна робота студента передбачає поглиблене розкриття теми, що виноситься на семінарське (практичне) заняття зі складанням мультимедійної презентації чи написанням наукової доповіді.

Завдання для індивідуальної роботи.

Під час вивчення курсу виконуються індивідуальні дослідження за наступними напрямками

- написання і захист наукових доповідей за темою, погодженою з викладачем, який веде лекційні та/або практичні заняття;
- розробка тематичних презентацій;
- підготовка колекцій документів, матеріалів;
- складання термінологічного словника за темами курсу
- розробка кейсів;
- участь у роботі наукового гуртка.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Політична економія» здійснюється на основі виконання індивідуальних завдань-кейсів.

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському, практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт:

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал – отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали – отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми

1 бал – отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами):

Програмою курсу визначено перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми. Студентам пропонується скласти словник основних термінів з конкретної теми на останніх сторінках опорного конспекту лекцій.

1 бал нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.

Критерії оцінювання СРС:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів.**

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- Слайди до презентації – 5 балів
- Повнота розкриття теми – 10 балів
- Якість інформації – 5 балів
- Самостійність та креативність – 10 балів

Максимальна кількість балів - 30 балів.

12. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Критерії підсумкового модульного оцінювання знань студентів

Письмова контрольна робота (або тестування)	Критерії оцінювання
1	2
23-25	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання
20-24	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань
15-20	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань
7-15	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

13. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Іспит. Студенти готують текст наукового проекту та усну мультимедійну презентацію. Тематика проектів має відображати проблематику досліджень. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання заліку див. Робоча навчальна програма дисципліни).

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання з програмного матеріалу навчальної дисципліни і набуття певних компетентностей в цілому:

- володіння теоретичними знаннями про теорію і практику управління;
- здатності системного творчого використання набутих знань;

- уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань з організації управління;
- повнота, якість і точність виконання розрахунків тощо.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Політична економія» здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності, поточного контролю та екзамену.

Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

З метою забезпечення об'єктивності оцінок та прозорості контролю набутих студентами знань, вмінь та навичок, семестровий контроль (екзамен) здійснюється в комбінованій формі: письмовий - за екзаменаційними білетами або з використанням тестових форм та комп'ютерних технологій та **співбесіда із студентом**.

14. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

15. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Питання до контролю дисципліна Політична економія

1. Які функції виконує політична економія?
2. Що є предметом і об'єктом політичної економії?
3. Що таке економічний закон? Назвіть основні типи економічних законів.
4. В чому полягає економічна суть факторів виробництва?
5. Що є змістом продуктивних сил і з яких елементів вони складаються?
6. Назвіть фази суспільного виробництва. Як вони взаємодіють між собою?
7. Охарактеризуйте три сфери суспільного виробництва.
8. У чому полягає суть закону спадної граничної корисності?
9. Розкрийте суть економічних потреб і вкажіть їх класифікацію
10. Дайте роз'яснення понять: «корисність блага», «сукупна корисність», «гранична корисність».
11. Які найважливіші критерії класифікації економічних систем?
12. Дайте визначення поняття: «економічна система» і вкажіть її основні елементи
13. У яких основних формах виступає суспільний поділ праці?
14. Що є власність за економічною суттю? Назвіть об'єкти та суб'єкти власності?
15. Охарактеризуйте основні типи власності.

16. Чи збігаються поняття «роздержавлення» та «приватизація»?
17. Який, на ваш погляд, суб'єкт власності є провідним в Україні? Які соціально-економічні наслідки від цього можна чекати в майбутньому?
18. Назвіть форми власності відповідно до закону України «Про власність».
19. Дайте визначення і наведіть приклади умовно-постійних і умовно-змінних витрат.
20. Суперечності товарного виробництва.
21. Розкрийте економічний зміст граничних витрат.
22. Назвіть головні відмінності між натуральним і товарним виробництвом.
23. Що спільного і чим відрізняється просте товарне виробництво від розвинутого товарного виробництва?
24. Що таке гроші і які функції вони виконують?
25. Теорії вартості та їх різновиди.
26. Історія грошей України.
27. Розвиток функцій грошей.
28. Як ви розумієте такий вислів: «Золото - не гроші, гроші не капітал, вони стають такими за певних умов»?
29. Що таке грошова система і які елементи вона в себе включає?
30. Назвіть і охарактеризуйте види інфляції. Вкажіть основні наслідки інфляції.
31. Назвіть види витрат виробництва у короткостроковому періоді.
32. Що таке витрати виробництва і які шляхи їх зниження?
33. Дайте пояснення поняття «альтернативні витрати».
34. Дайте визначення поняття «товар» і вкажіть його властивості.
35. За яких умов продукт праці стає товаром?
36. Що таке ринок і які функції він виконує?
37. Що таке ринок і за допомогою яких складових елементів він працює?
38. Що таке конкуренція і які функції вона виконує?
39. Чим недосконала конкуренція відрізняється від досконалої?
40. Як впливає на бізнес зменшення (збільшення) податків?
41. Поясніть роль та значення державного бюджету в економіці держави.
42. Куди направляються кошти державного та місцевого бюджетів?
43. Що таке автоматична фіскальна політика держави?
44. Що являє собою дискреційна фіскальна політика держави і яка її головна мета?
45. Що таке домогосподарство і які функції воно виконує?
46. Назвіть основні причини кризи у сільському господарстві після проголошення державної незалежності України.
47. Розкрийте суть поняття «земельна рента» і вкажіть її види.
48. Що таке дефіцит бюджету? Назвіть його основні причини.
49. Які б ви запропонували заходи щодо зменшення дефіциту державного бюджету в Україні?
50. Розкрийте суть поняття: «монетарна політика держави».

51. Розкрийте економічний зміст прибутку як кінцевого результату діяльності підприємства.
52. За якої умови досягається максимум прибутку конкурентного підприємства?
53. Дайте пояснення понять: «основний капітал», «оборотний капітал».
54. Чим відрізняється номінальна заробітна плата від реальної і яка динаміка останньої в Україні?
55. У чому полягає різниця між мінімальною і реальною заробітною платою?
56. Назвіть і охарактеризуйте основні форми заробітної плати.
57. Як на ринку праці на величину заробітної плати впливає попит і пропозиція?
58. Дайте визначення заробітної плати. Охарактеризуйте номінальну і реальну заробітну плату.
59. Що ви розумієте під інфраструктурою ринку?
60. Чому в сучасній біржовій практиці переважна кількість угод є ф'ючерсними?
61. Дайте визначення товарної біржі, вкажіть її види.
62. Що являє собою банківська система у ринковій економіці?
63. Сформулюйте характерні риси ринку досконалої конкуренції.
64. Що являє собою земельна рента і скільки видів її ви знаєте?
65. Які характерні ознаки монопольного ринку?
66. Дайте визначення понять: «монополія», «двостороння монополія»
67. Вкажіть причини, які зумовили виникнення монополій.
68. Назвіть і охарактеризуйте форми монополістичних об'єднань.
69. Які основні різновиди монополій вам відомі?
70. Вкажіть причини застосування антимонопольного законодавства.
71. Назвіть головне джерело формування дохідної частини бюджетів різних рівнів.
72. Розкрийте суть поняття: «система національних рахунків» і на які показники вона опирається.
73. Чим відрізняється розширене економічне відтворення від простого?
74. Назвіть методи обчислення суспільного продукту.
75. Поясніть різницю між двома типами відтворення: екстенсивним і інтенсивним
76. Що таке економічний цикл і з яких елементів він складається?
77. Розкрийте сутність теорії довгих хвиль М. Кондратьєва.
78. Розкрийте сутність економічного циклу і які фази він включає?
79. Що таке безробіття і які його види ви знаєте?
80. Охарактеризуйте зміст і типи економічного зростання.
81. Які чинники впливають на величину доходів населення?
82. Розкрийте роль інвестицій в економіці країни.
83. Розкрийте суть понять: «споживання», «заощадження» і вкажіть основний фактор, від якого вони залежать.
84. Розкрийте суть, причини і наслідки міжнародної міграції робочої сили.
85. У чому відмінності між внутрішньою та зовнішньою торгівлею?

86. Поясніть, що станеться з відмінностями у розмірах заробітної плати внаслідок вільної міграції між різними регіонами країни?
87. Дайте визначення поняття: «світове господарство». Назвіть його основні риси.
88. Наведіть приклади інтеграційних об'єднань у сучасному світі.
89. Яке значення для України має співробітництво з іншими країнами та міжнародними організаціями?
90. Розкрийте причини виникнення та суть глобальних проблем.

16. Рекомендовані джерела (література):

1. Білецька Т.М. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. 2-ге видання. — К.: Центр учбової літератури, 2019. — 688 с.
2. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика [Текст]: підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. - 232 с.
3. Горлач М.І., Соколов М.О., Кримов М.І., Лисенко С.Ф. Економічна теорія : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 532 с.
4. Економічна теорія / Мацелюх Н. П., Касьяненко Л. М., Максименко І. А. та ін. — Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. — 478 с.
5. Економічна теорія [Текст]: Навч. посібник / Н.М. Каменева, М.В. Косич, О.І. Фролов, О.Ю. Александрова. — Харків: УкрДУЗТ, 2019. — 163 с.
6. Економічна теорія: навч. посіб. Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
7. Зайцев Ю. К., Москаленко О. М. Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства : у 2 кн. — Кн. II. Сучасна політична економія як методологічна парадигма економічної політики розвитку у глобалізованому суспільстві: монографія / Ю. К. Зайцев, О. М. Москаленко. — Київ: КНЕУ, 2020. - 275 с.
8. Касьяненко Л. М. Економічна теорія : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 224 с.
9. Кулішов В.В. Економічний довідник підприємця : навч. посіб. Львів : "Магнолія 2006", 2019. 162 с.
10. Семененко В.М. Економічна теорія. Політекономія : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2019. 426 с.